

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 1448/2022
19.01.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Биљане Синановић, председника већа, Светлане Томић Јокић, Бојане Пауновић, Милене Рашић и Дубравке Дамјановић, чланова већа, са саветником Андреом Јаковљевић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела недозвољена производња, држање, ношење и промет оружја и експлозивних материја из члана 348. став 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Ђуре Благојевића, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Нишу К 410/21 од 08.06.2022. године и Вишег суда у Нишу Кж1 393/22 од 28.10.2022. године, у седници већа одржаној дана 19.01.2023. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Ђуре Благојевића, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Нишу К 410/21 од 08.06.2022. године и Вишег суда у Нишу Кж1 393/22 од 28.10.2022. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Нишу К 410/21 од 08.06.2022. године окривљени АА оглашен је кривим због кривичног дела недозвољена производња, држање, ношење и промет оружја и експлозивних материја из члана 348. став 1. Кривичног законика па му је изречена условна осуда којом му је утврђена казна затвора у трајању од 3 (три) месеца и истовремено је одређено да се иста неће извршити уколико окривљени за време проверавања у трајању од 1 (једне) године не изврши ново кривично дело и осуђен је на новчану казну у износу од 50.000,00 динара коју је дужан да плати у року од 3 (три) месеца од дана правноснажности пресуде, с тим што је одређено да ће у случају да окривљени не плати наведену новчану казну у остављеном року, иста бити замењена казном затвора, тако што ће за сваких 1.000,00 динара новчане казне, суд одредити један дан казне затвора.

На основу одредбе члана 87. и 348. став 6. Кривичног законика према окривљеном АА изречена је мера безбедности одузимање предмета па је од окривљеног одузето 14 метака калибра 7,62 мм и један метак за аутоматску пушку калибра 7,62 мм.

Истом пресудом обавезан је окривљени АА да суду надокнади трошкове кривичног поступка на име вештачења у износу од 14.221,00 динара, те да на име судског паушала плати износ од 5.000,00 динара, све у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде, под претњом принудног извршења.

Пресудом Вишег суда у Нишу Кж1 393/22 од 28.10.2022. године одбијена је као неоснована жалба браниоца окривљеног АА и првостепена пресуда је потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости благовремено је поднео бранилац окривљеног АА, адвокат Ђуро Благојевић, због повреде закона из члана 485. став 1. тачка 1) и став 3, 4 и 5. ЗКП, при чему из образложења захтева произилази да је исти поднет због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд донесе пресуду којом ће усвојити поднети захтев и укинути другостепену пресуду, као и пресуду првостепеног суда и предмет вратити првостепеном суду на поновни поступак, с тим што ће наредити да се нови поступак одржи пред потпуно измењеним већем и утврдити да трошкови кривичног поступка падају на терет буџетских средстава.

Врховни касациони суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП, те је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештења Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је, након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА је неоснован.

Бранилац окривљеног АА се у поднетом захтеву за заштиту законитости позива на одредбе члана 485. став 1. тачка 1) и став 3, 4 и 5. ЗКП, које су општег карактера и не прописују конкретне разлоге за подношење захтева за заштиту законитости, при чему наведене одредбе не опредељује навођењем конкретне повреде закона у смислу члана 485. став 4. ЗКП. Међутим, из образложења захтева и навода да је против окривљеног већ вођен прекршајни поступак због истог догађаја у предмету Прекршајног суда у Нишу Пр бр.11089/21, који је окончан осуђујућом пресудом, произилази да се поднетим захтевом указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП.

Изнете наводе захтева Врховни касациони суд оцењује неоснованим из следећих разлога:

Одредбом члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП је прописано да битна повреда одредаба кривичног поступка постоји, ако је наступила застарелост кривичног гоњења или је гоњење искључено услед амнестије или помиловања или је ствар већ правноснажно пресуђена или постоје друге околности које трајно искључују кривично гоњење.

Одредбом члана 4. став 1. Протокола 7. Конвенције за заштиту људских права и основних слобода је прописано да се никоме не сме поново судити, нити се може

поново казнити у кривичном поступку у надлежности исте државе за дело због ког је већ правноснажно ослобођен или осуђен у складу са законом и кривичним поступком.

Устав Републике Србије у члану 34. став 4. гарантује правну сигурност у казненом праву, одредбом да нико не може бити гођен ни кажњен за кривично дело за које је правноснажном пресудом ослобођен или осуђен, или за које је оптужба правноснажно одбијена или је поступак правноснажно обустављен, а којим забранама подлеже вођење поступка за неко друго кажњиво дело.

Наведени принцип садржан је и у одредби члана 4. став 1. ЗКП, којом је прописано да нико не може бити гођен за кривично дело за које је одлуком суда правноснажно ослобођен или осуђен или за које је оптужба правноснажно одбијена, или је поступак правноснажно обустављен.

Уставни суд Републике Србије је, уважавајући судску праксу Европског суда за људска права, поставио критеријуме на основу којих се врши оцена да ли је дошло до повреде начела *ne bis in idem* и то: 1. да ли су оба поступка која су вођена против окривљеног вођена за дело које по својој природи представља кажњиво дело, односно да ли је запређена санкција по својој природи казненоправна; 2. да ли су дела због којих се окривљени казнено гони иста (*idem*); 3. да ли је постојала двострукост поступка (*bis*). Дакле, тек по испуњењу сва три критеријума може се говорити о пресуђеној ствари.

Из списка предмета произилази да је окривљени АА пресудом Прекршајног суда у Нишу Пр бр.11089/21 од 23.11.2021. године, која је преиначена пресудом Прекршајног апелационог суда, Одељење у Нишу Прж 26990/21 од 15.12.2021. године, оглашен одговорним и осуђен јер је дана ...2019. године у Нишу, у улици ... број .. држао изнад врата у кухињи у футеру пиштољ марке „ЦЗ-99“ калибра 9мм, који поседује по одобрењу војних власти и карабин 8x57 ЈЦМ-98, у спаваћој соби испод француског лежаја умотан у чаршав, у улици ... број .. у Нишу, на местима која нису безбедна за смештај и чување оружја и муниције, односно да буду закључана и посебно одвојена у сефовима, касама и сличним орманима, који се не могу лако отворити, тако да су исти могли доћи у посед неовлашћених лица и угрозити безбедност људи и објеката, чиме је учинио прекршај из члана 48. став 1. тачка 7) у вези члана 32. став 1. Закона о оружју и муницији.

Након доношења наведене пресуде у прекршајном поступку, окривљени је у предметном кривичном поступку побијаном пресудом првостепеног суда, која је у свему потврђена другостепеном пресудом, оглашен кривим због кривичног дела недозвољена производња, држање, ношење и промет оружја и експлозивних материја из члана 348. став 1. Кривичног законика, јер је дана ...2019. године у Нишу, у свом стану у улици ... број .., неовлашћено, супротно одредби члана 5. став 1. и 2. у вези члана 4. став 1. тачка 1) и 2) и члана 20. став 1. Закона о оружју и муницији држао муницију и то 14 метака марке „ПГ“ за пиштољ калибра 7,62 мм и неовлашћено – без исправе држао један бојеви метак за аутоматску пушку марке „ИК“ калибра 7,62, која муниција је од окривљеног уз потврду одузета.

По оцени Врховног касационог суда, у ситуацији када је у вези истог животног догађаја прекршајни суд донео правноснажну пресуду, код оцене да ли је у питању ствар која је већ правноснажно пресуђена, те да ли сходно томе има места доношењу

пресуде којом се оптужба одбија, нужно је ценити да ли чињенични опис прекршаја из пресуде прекршајног суда, обухвата све елементе који су обухваћени и чињеничним описом у диспозитиву оптужног акта за кривично дело које је предмет оптужбе.

Неспорна је чињеница да је у конкретном случају у оба поступка реч о истом окривљеном и о животном догађају који се одиграо у истом просторном и временском оквиру.

Међутим, из чињеничног описа прекршаја за који је окривљени оглашен одговорним и кривичног дела за које је оглашен кривим, произилази да не постоји идентитет изреке пресуде у погледу предмета извршења прекршаја и предмета извршења кривичног дела, као и да су различити основи противправног понашања окривљеног јер је окривљени оружје и муницију која је била предмет прекршајног поступка држао овлашћено, али не на начин како је то законским прописима предвиђено, док је муницију која је била предмет кривичног поступка држао неовлашћено.

Сходно томе, Врховни касациони суд налази да у конкретном случају, не постоји идентитет казних дела (*idem*) односно да је чињенични опис прекршаја из члана 48. став 1. тачка 7) у вези члана 32. став 1. Закона о оружју и муницији, за који је окривљени одговарао у прекршајном поступку у битном различит од чињеничног описа кривичног дела из члана 348. став 1. Кривичног законика, јер опис прекршаја уопште не садржи чињенице и радње окривљеног које су описане у изреци правноснажне побијане пресуде којом је окривљени оглашен кривим у предметном кривичном поступку.

Како чињенице које су обухваћене изреком пресуде Прекршајног суда у Нишу Пр бр.11089/21 од 23.11.2021. године, на коју се позива бранилац, нису идентичне оним чињеницама које представљају битне елементе кривичног дела обухваћене изреком побијане пресуде, у конкретном случају, нису испуњена сва три критеријума опште позната као „Мерила Енгел“ Европског суда за људска права, да би се могло говорити о двострукости поступка.

И поред тога што су предмети извршења прекршаја и кривичног дела пронађени под истим околностима и од окривљеног одузети уз две потврде полицијских органа о привремено одузетим предметима, сачињене истом приликом, од којих је једна „уступљена кривичном суду“, како то наводи бранилац и као доказ изведена и пред кривичним и пред прекршајним судом (о чему се детаљно изјаснио другостепени суд на страни 3. у ставу трећем образложења пресуде Кж1 393/22 од 28.10.2022. године), док из чињеничног описа кривичног дела и прекршаја произилази поклапање у погледу места и времена њиховог извршења, код чињенице да се ради се о потпуно различитим предметима извршења кривичног дела, односно прекршаја, утврђених изрекама пресуда на које се позива бранилац, по оцени Врховног касационог суда, не указују на постојање битно истих чињеница у оба поступка, које активирају забрану двоструке кажњивости.

Самим тим, по оцени Врховног касационог суда, у конкретном случају се не може говорити о повреди процесног начела *ne bis in idem*, па се наводи браниоца којима се указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП, оцењују као неосновани.

Поред овога бранилац у захтеву, истичући повреду одредбе члана 54. Кривичног законика, полемиче са висином казне која је изречена окривљеном, чиме заправо указује на повреду одредбе члана 441. став 1. ЗКП, па надаље истицањем повреде одредбе члана 25. Кривичног законика наводи да окривљени није имао свест о томе да неовлашћено држи муницију, оспоравајући на тај начин постојање умишљаја на страни окривљеног у конкретном случају. Како наведене повреде не представљају законске разлоге, у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП, за подношење овог ванредног правног лека од стране окривљеног преко браниоца, то се Врховни касациони суд у разматрање и оцену ових навода браниоца, није упуштао.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је, на основу одредбе члана 491. став 1. ЗКП, одлучио као у изреци ове пресуде.

**Записничар-саветник,
Андреа Јаковљевић,с.р.**

**Председник већа-судија,
Биљана Синановић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић